

PATVIRTINTA
Gargždų lopšelio-darželio „Saulutė“
direktoriaus 2021 m. gruodžio 17 d.
įsakymu Nr. V-116

GARGŽDŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „SAULUTĖ“ MAITINIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis tvarkos aprašas reglamentuoja vaikų, lankančių Gargždų lopšelių darželį „Saulutė“ (toliau – Lopšelis-darželis), maitinimą.

2. Šio tvarkos aprašo tikslas – sudaryti sąlygas vaikų sveikatai palankiai ir saugiai mitybai bei nustatyti maitinimo organizavimo dalyvių funkcijas.

3. Maitinimas organizuojamas vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais maitinimo organizavimą, maisto produktų tiekimą, maisto tvarkymą, patalpų ir įrangos priežiūrą, sveikatos bei saugos reikalavimus ir šiuo tvarkos aprašu.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **šiltas maistas** – maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti laikomas ne žemesnėje kaip +63⁰ C temperatūroje;

4.2. **pritaikytas maitinimas** – toks maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sutrikimo nulemtus, vaiko individualius maistinių medžiagų ir energijos poreikius, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo;

4.3. **RVASVT** – Rizikos veiksnių analizė ir svarbieji valdymo taškai.

4.4. **Valgiaraštis** – numatomų patiekti vartoti dienos maisto produktų ir patiekalų sąrašas.

4.5. **Maisto davinys** – lengvai paruošiami arba paruošti vartoti maisto produktai ar patiekalai, kurie išduodami tam tikram laikotarpiui pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytas vidutines rekomenduojamas paros normas ir yra supakuoti, kad būtų galima saugiai nešti, vežti ar kitaip transportuoti.

4.6. Kitos, šiame tvarkos apraše neišaiškintos sąvokos, atitinka Mokinių maitinimo organizavimo Klaipėdos rajono savivaldybės mokyklose, vykdančiose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas, tvarkos aprašo, patvirtinto Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos 2021-09-30 sprendimu Nr. T11-268, išaiškinimus.

II. MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

5. Lopšelio-darželio vadovas organizuoja vaikų maitinimą taip, kad būtų sudarytos sąlygos vaikams pavalgyti šilto maisto. Maistas gaminamas atsižvelgiant į fiziologinius vaikų poreikius, amžiaus ypatumus, tinkamos mitybos principus. Vaikai maitinami grupėse pagal sudarytus valgiaraščius.

6. Už maitinimo organizavimą Lopšelyje-darželyje atsakingas direktorius, direktoriaus įsakymais, pareigybių aprašymais paskirti asmenys, Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro įstaigai priskirtas visuomenės sveikatos priežiūros specialistas.

6.1. Direktorius:

6.1.1. teikia informaciją Klaipėdos rajono savivaldybės tarybai, atsakingiems darbuotojams apie lėšų poreikį maitinimo patalpoms (virtuvėms, sandėliams, grupių virtuvėlėms) prižiūrėti, įrangai įsigyti, darbuotojų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms, kitoms išlaidoms, tiesiogiai susijusioms su vaikų maitinimu;

6.1.2. nustato mokesčio už vaikų maitinimą lengvatų, numatytų Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos sprendimais, taikymo įstaigoje tvarką;

6.1.3. pagal Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos sprendimais nustatytą darbuotojų pareigybių normatyvą paskirsto darbuotojams vaikų maitinimo organizavimo ir priežiūros funkcijas, parengia pareigybių aprašymus;

6.1.4. organizuoja maitinimo organizavimo įstaigoje reglamentavimą, tvirtina maitinimo organizavimo tvarką;

6.1.5. skiria atsakingus asmenis už RVASVT sistemos įdiegimą ir kontrolę;

6.1.6. tvirtina 20 dienų valgiaraštį (toliau – perspektyvinis valgiaraštis) ir dienos valgiaraštį-reikalavimą;

6.1.7. tvirtina maisto apskaitos tvarką įstaigoje;

6.1.8. atsako už maisto paramos programų vykdymą ir apskaitą.

6.2. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras:

6.2.1. sudaro perspektyvinius valgiaraščius, raštiškai suderina su įstaigos vadovu;

6.2.2. sudaro dienos valgiaraščius-reikalavimus ikimokyklinio ugdymo mokyklose;

6.2.3. sudaro dienos valgiaraščius-reikalavimus vaikams, kuriems reikalingas pritaikytas maitinimas;

6.2.4. sudaro ir pateikia perspektyviniuose valgiaraščiuose nurodytų patiekalų receptūras ir gamybos technologinius aprašymus.

6.3. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro visuomenės sveikatos priežiūros specialistas (priskirtas įstaigai):

6.3.1. sudaro dienos valgiaraščius-reikalavimus;

6.3.2. atsako už Personalo higienos priežiūros programą ugdymo įstaigoje;

6.3.4. pagal kompetenciją teisės aktuose nustatyta tvarka prižiūri, kad vaikų maitinimas atitiktų teisės aktų reikalavimus. Apie nustatytus trūkumus maitinimo organizavime raštu informuoja įstaigos vadovą;

6.3.10. konsultuoja maitinimo klausimais ugdymo įstaigos darbuotojus, vaikų tėvus.

III. MAITINIMO PASLAUGOS FINANSAVIMAS

7. Maitinimo paslauga finansuojama savivaldybės biudžeto ir asmenų, gaunančių maitinimą, lėšomis, teisės aktų nustatyta tvarka.

8. Priešmokyklinio ugdymo programą lankantiems vaikams, kuriems maitinimas skiriamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymu, atlyginimas už maitinimo paslaugas mažinamas Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus nustatoma lėšų produktams vienai dienai įsigyti suma.

9. Jei pritaikyto maitinimo patiekalų mokyklos virtuvėje pagaminti nėra galimybių, vaikai, kuriems skirtas pritaikytas maitinimas, gali būti maitinami tą dieną savo iš namų atsineštu maistu. Lopšelis-darželis iš namų atsineštą maistą turi laikyti ir patiekti tinkamos temperatūros.

10. Jei vaiko atstovai pagal įstatymą įdeda maisto papildomai, įdėtas maistas turi atitikti Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo, patvirtinto sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 (2018 m. balandžio 10 d. Nr. V-394 redakcija) „Dėl vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 19 punkto reikalavimus.

IV. VAIKŲ MAITINIMO SKAIČIAUS APSKAITA

11. Vaikų maitinimų skaičius priklauso nuo jų buvimo įstaigoje trukmės: 1–7 metų amžiaus vaikai maitinami 3 kartus per dieną, ne rečiau kaip kas 3,5 val. pagal valgiaraščius-reikalavimus: pusryčiai – 8.30 val.; pietūs – nuo 12.00 val., vakarienė – 15.30 val.

12. Atsižvelgiant į vaiko buvimo ugdymo įstaigoje trukmę, vaiko tėvai (kiti teisėti vaiko atstovai), gali pasirinkti kitokią maitinimų skaičių. Tuomet Lopšelio-darželio vadovui pateikia raštišką prašymą, kuriame nurodoma, kokio maitinimo (pusryčių, pietų, vakarienės) jie atsisako. Prašymą galima pateikti 2 kartus per metus: nuo rugsėjo 1 d. iki rugsėjo 5 d. ir nuo sausio 1 d. iki sausio 5 d. Vaikai, kurie įstaigoje būna ne ilgiau 3,5 val., tėvų prašymu, gali būti nemaitinami.

13. Maitinimai gali būti organizuojami išduodant maisto davinius, skirtus maitinti ne Lopšelyje-darželyje (ne ilgesnėms kaip 1 dienos išvykom), taip pat, jei organizuojamas nemokamas maitinimas vaikams, kuriems reikalingas pritaikytas maitinimas, tačiau pritaikyto maitinimo patiekalų įstaigos virtuvėje pagaminti nėra galimybių. Maisto daviniai gali būti išduodami karantino, ekstremaliosios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio laikotarpiu, taip pat, kai vaikui skirtas mokymas namuose. Sudarant maisto davinius ilgesniam laikui (pvz., karantino metu) maisto davinių sudėtis gali keistis, atsižvelgiant į maisto davinius gaunančių vaikų poreikius.

14. Vaikų lankomumo ir maitinimų skaičiaus apskaita vykdoma elektroniniame dienyne www.musudarzelis.com:

14.1. faktinį vaikų skaičių mokytojai kasdien sužymi www.musudarzelis.com/ziniarsciai;

14.2. mokesčio lengvatą, maitinimų kiekį mokytojai pažymi suveddami duomenis apie vaiką www.musudarzelis.com/vaikai;

14.3. paskutinę mėnesio darbo dieną mokytojai, iš elektroninio dienyno www.musudarzelis.com/tabeliai išspausdina ir pateikia Vaikų lankomumo apskaitos žiniaraštį direktoriui;

14.4. direktoriaus patvirtinti Vaikų lankomumo apskaitos žiniaraščiai perduodami kasininkui-apskaitininkui, kuris per 6 darbo dienas, nuo mėnesio pradžios, apskaičiuoja atlyginimą už vaiko išlaikymą vadovaudamasis Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos nustatytais atlyginimų dydžiais.

V. MAITINIMO ORGANIZAVIMAS ĮSTAIGOS DARBUOTOJAMS

15. Lopšelio-darželio darbuotojai, visuomenės sveikatos specialistas, teikiantis paslaugą ikimokyklinio ugdymo mokykloje (toliau bendrai – darbuotojai) gali užsisakyti ir valgyti tik pietus. Pietų porcija tokia pat kaip ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vaikams.

16. Už pietus darbuotojai moka Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos nustatytą mokestį, tokį pat kaip ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vaikams (už pietus).

17. Darbuotojai turi teisę pasirinkti maitinimosi skaičių įstaigoje. Maitinimosi skaičius pasirenkamas mėnesiui į priekį. Darbuotojui susirgus, esant komandiruotėje, ar dėl kitų priežasčių nesant darbe, valgymų skaičius koreguojamas.

18. Valgančiųjų darbuotojų apskaitą atlieka vyr. buhalteris.

19. Pasibaigus einamajam mėnesiui, paskutinę darbo dieną, vyr. buhalteris pateikia Darbuotojų maitinimosi apskaitos žiniaraštį (1 priedas) tvirtinti Įstaigos vadovui.

22. Vadovaudamasis darbuotojų maitinimosi apskaita kasininkas-apskaitininkas sudaro Darbuotojų maitinimosi apyskaitą (2 priedas), kurią tvirtina vyriausias buhalteris.

23. Vadovaudamasis darbuotojų maitinimosi apyskaita vyriausias buhalteris išskaito iš darbuotojo atlyginimo išlaidas už maitinimą (darbuotojas turi parašyti prašymą (sutikimą) dėl išskaitos). Išskaičiuotas mokestis pervedamas į specialiosios programos vykdymo sąskaitą banke.

VI. MAISTO PRODUKTŲ ĮSIGIJIMAS IR APSKAITA

24. Lopšelyje-darželyje maisto produktų pirkimas organizuojamas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Viešųjų pirkimų procedūras atlieka įstaiga.

25. Sudarant sutartis dėl maisto produktų tiekimo, maisto produktų tiekimo sutartyje turi būti numatyta atsakomybė už maisto produktų, neatitinkančių Tvarkos aprašo reikalavimų, tiekimą, taip pat maisto produktų tiekimo sąlygos karantino, ekstremaliosios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio

laikotarpiu. Maisto produktų tiekimo sutartys nesudaromos su į „Nepatikimų maisto tvarkymo subjektų sąrašą“, skelbiamą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos internetinėje svetainėje, įtrauktais maisto produktų tiekėjais. Rekomenduojama sudaryti maisto produktų sąrašą, kuriame būtų nurodyti konkretūs tiekiamų maisto produktų pavadinimai, maisto produktų sudėtis, grynasis kiekis, apdorojimo būdas (pvz., atšaldytas) ir jį pridėti prie maisto produktų tiekimo sutarties. Sudarant maisto produktų tiekimo sutartis rekomenduojama pirmenybę teikti tiekiamoms žaliavoms ir maisto produktams:

25.1. atitinkantiems 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007, kriterijus;

25.2. atitinkantiems maisto produktų ženklinimo simboliu „Rakto skylutė“ kriterijus;

25.3. tiekiamiems trumposiomis maisto tiekimo grandinėmis iš ūkių (ne daugiau kaip vienas tarpininkas tarp ūkio ir maitinimo organizatoriaus);

25.4. atitinkantiems Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. lapkričio 29 d. įsakyme Nr. 3D-524 „Dėl Nacionalinės žemės ūkio ir maisto produktų kokybės sistemos“ nustatytus reikalavimus.

26. Maisto produktų apskaita atliekama vadovaujantis Lopšelio-darželio maisto produktų apskaitos tvarkos aprašu, patvirtintu direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-98.

VII. VALGIARAŠČIO SUDARYMO TVARKA

27. Lopšelyje-darželyje sudaromas perspektyvinis ir dienos valgiaraštis-reikalavimas.

28. Sudaromas 20 dienų perspektyvinis valgiaraštis 1–3 metų ir 4–7 metų amžiaus vaikams. Jei Lopšelyje-darželyje ikimokyklinio ugdymo grupėje sudaromos mišrios grupės, valgiaraščiai gali būti sudaromi vadovaujantis 4–7 m. vaikams rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis. Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro mitybos specialistas sudaro perspektyvinį valgiaraštį Lopšeliui-darželiui ir raštiškai suderina su įstaigos vadovu.

29. Perspektyvinis valgiaraštis keičiamas tuo atveju, kai pasikeičia teisės aktai, kuriais remiantis buvo sudarytas.

30. Vaikams, turintiems sveikatos sutrikimų (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.) ir esant raštiškai gydytojo rekomendacijai, turi būti organizuojamas pritaikytas maitinimas, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą ir valgymo režimą, pagal atskirą valgiaraštį.

31. Valgiaraštį sudaro Klaipėdos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro mitybos specialistas pagal Lopšelio-darželio pateiktus prašymus. Su prašymu turi būti pateiktos raštiškos gydytojo rekomendacijos (Forma Nr. E027-1) dėl vaiko mitybos ir tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimas, leidžiantis mitybos specialistui naudotis vaiko sveikatos pažymėjimo (Forma Nr. E027-1) kopija. Sudarytas ir suderintas valgiaraštis Lopšeliui-darželiui pateikiamas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Lopšelio-darželio prašymo pateikimo datos. Informaciją apie vaikus, kuriems reikalingas pritaikytas maitinimas ir pasikeitimus vaiko sveikatos pažymėjime (Forma Nr. E027-1), mitybos specialistui pateikia Lopšelių-darželių aptarnaujantis visuomenės sveikatos priežiūros specialistas.

32. Dienos valgiaraštį-reikalavimą pagal perspektyvinį valgiaraštį ir tos dienos vaikų skaičių sudaro Lopšelyje-darželyje dirbantis visuomenės priežiūros specialistas.

33. Valgiaraštyje-reikalavime nurodomi pusryčiams, pietums, vakarienei patiekiami patiekalai, patiekalų kiekiai (išeiga) pagal mokinių amžiaus grupes, maisto produktų pavadinimai ir kiekiai gramais, mokinių ir darbuotojų skaičius. Naudojama valgiaraščio-reikalavimo forma patvirtinta Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu.

34. Valgiaraštį-reikalavimą pasirašo jį sudaręs asmuo. Lopšelio-darželio direktorius tvirtina parengtą ir pasirašytą valgiaraštį-reikalavimą.

35. Pusryčių valgiaraščio-reikalavimo projektas sudaromas pagal praėjusios dienos įstaigą lankiusių vaikų skaičių, atsižvelgiant į vaikų sergamumą bei tėvų pateiktą informaciją.

36. Esant būtinumui galimi nereikšmingi valgiaraščio keitimai:

36.1. keičiant vieną tos pačios maisto produktų grupės maisto produktą ar patiekalą kitu maisto produktu ar patiekalu, kai maisto produkto ar patiekalo maistinė ir energetinė vertė išlieka tokia pati arba pakinta ne daugiau 10 proc.;

36.2. keičiant patiekalo sudėtines dalis pagal sezonus (pvz., raugintų kopūstų sriubą – šviežių kopūstų sriuba, burokėlių sriubą – šaltibarščiais).

37. Esant būtinumui keitimus valgiaraštyje gali siūlyti, suderinus su direktoriumi, įstaigoje dirbantis visuomenės sveikatos specialistas, vyr. virėja, sandėlininkas.

VIII. RIZIKOS VEIKSNIŲ ANALIZĖS IR SVARBIŲJŲ VALDYMO TAŠKŲ PLANO VYKDYMAS

38. Lopšelyje-darželyje turi būti vykdomas Rizikos veiksnių analizės ir svarbiųjų valdymo taškų planas (toliau – RVASVT planas). Už RVASVT plano įdiegimą ir jo vykdymo kontrolę atsakingas Lopšelio-darželio vadovas. RVASVT planą sudaro šios dalys:

38.1. Geros higienos praktikos taisyklės viešojo maitinimo įstaigoms.

38.2. Geros gamybos praktikos ir geros higienos praktikos būtiniosios programos:

38.2.1. Patalpų ir teritorijos priežiūros programa, už kurią atsakingas Įstaigos vadovo paskirtas asmuo;

38.2.2. Žaliavų ir medžiagų priežiūros programa, už kurią atsakingas Įstaigos vadovo paskirtas asmuo;

38.2.3. Įrangos priežiūros programa, už kurią atsakingas Įstaigos vadovo paskirtas asmuo;

38.2.4. Personalo higienos priežiūros programa, už kurią atsakingas visuomenės sveikatos priežiūros specialistas;

38.2.5. Sanitarinės priežiūros programa, už kurią atsakingas Įstaigos vadovo paskirtas asmuo;

38.2.6. Produkcijos sulaikymo ir priėmimo iš rinkos programa, už kurią atsakingas Įstaigos vadovo paskirtas asmuo.

38.3. Svarbiųjų valdymo taškų (SVT) ir higienos registravimo užrašai.

38.4. Srauto diagramos.

38.5. Įstaigos vadovo patvirtinti dokumentai, susiję su maisto saugos valdymu ir maitinimo organizavimu.

39. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistas atsako už maitinimo organizavimą ugdymo įstaigoje pagal savo kompetenciją. Nustatęs trūkumus maitinimo organizavime, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas raštu informuoja ugdymo įstaigos vadovą.

40. Įstaigoje vieną kartą per metus vykdomas maitinimo organizavimo vidaus auditas. Maitinimo organizavimo audite dalyvauja įstaigos vadovo paskirti asmenys.

IX. KONTROLĖ

41. Vaikų maitinimo ugdymo įstaigose organizavimo kontrolę pagal kompetenciją atlieka Klaipėdos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, Centralizuotas vidaus audito skyrius, teritorinis visuomenės sveikatos centras, teritorinė valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

42. Lopšelio-darželio vadovas supažindina darbuotojus ir vaikų tėvus su šiuo tvarkos aprašu.

43. Tvarkos aprašas keičiamas ar naikinamas direktoriaus įsakymu, pasikeitus vaikų maitinimą reglamentuojantiems dokumentams, arba siekiant jį papildyti, patobulinti.

Maitinimo organizavimo
Gargždų lopšelyje-darželyje „Saulutė“
tvarkos aprašo 2 priedas

TVIRTINU
Vyriausias buhalteris

**GARGŽDŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „SAULUTĖ“
DARBUOTOJŲ MAITINIMOSI APYSKAITA**

20____ m. _____ mėn.

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Valgytų dienų sk.	1 dienos kaina	suma už pietus
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				
19.				
20.				
21.				
22.				
23.				
24.				
	Iš viso:			

SUDARĖ: Kasininkas-apskaitininkas